

ЖИТОМИРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРОЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БІЛОРУСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (БІЛОРУСЬ)
КЛАЙПЕДСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ (ЛИТВА)
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
ННЦ «ІНСТИТУТУ АГРАРНОЇ ЕКОНОМІКИ» НААН
УНІВЕРСИТЕТ ІМ. АЛЕКСАНДРАСА СТУЛЬГІНСЬКА (ЛИТВА)

СТАНОВЛЕННЯ МЕХАНІЗМУ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ ЯК ПРІОРИТЕТ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ

Матеріали Міжнародної
науково-практичної конференції

04 грудня 2018 р.

Житомир
2018

Рекомендовано до друку Вченою радою Житомирського національного агроекологічного університету, протокол № 5 від 26 грудня 2018 р.

Редакційна колегія

Скидан О.	Ректор Житомирського національного агроекологічного університету, доктор економічних наук, професор
Лупенко Ю.	Директор ІНЦ «Інститут аграрної економіки», доктор економічних наук, професор, академік НААН
Кваша С.	Проректор з навчальної і виховної роботи Національного університету біоресурсів і природокористування України, доктор економічних наук, професор, академік НААН, заслужений діяч науки і техніки України
Саблук П.	Академік-секретар НААН, доктор економічних наук, професор
Жудро М.	Професор кафедри економіки та управління підприємствами АПК Білоруського державного економічного університету, доктор економічних наук, професор (Білорусь)
Жуковскіс Я.	Директор інституту бізнесу та управління розвитком сільських територій факультету економіки і менеджменту Університету Александраса Стульгинскіса (Литва), доктор наук, професор
Раманаускас Ю.	Професор Клайпедського університету, доктор наук хабілітований, професор
Якобчук В.	Завідувач кафедри економічної теорії, інтелектуальної власності та публічного управління Житомирського національного агроекологічного університету, кандидат економічних наук, професор
Швец Т. В.	Завідувач кафедри інноваційного підприємництва та інвестиційної діяльності Житомирського національного агроекологічного університету, кандидат економічних наук, доцент
Плотнікова М.	Доцент кафедри інноваційного підприємництва та інвестиційної діяльності Житомирського національного агроекологічного університету, кандидат економічних наук, доцент

Рецензенти:

Єрмаков О. Ю., доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки праці та соціального розвитку Національного університету біоресурсів і природокористування України;

Росоха В. В., доктор економічних наук, професор, професор кафедри маркетингу та управління бізнесом Національного університету «Києво-Могилянська академія»;

Ходаківський Є. І., доктор економічних наук, професор, професор кафедри економічної теорії, інтелектуальної власності та публічного управління Житомирського національного агроекологічного університету.

С80 Становлення механізму публічного управління розвитком сільських територій як пріоритет державної політики децентралізації: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (4 грудня 2018 р., Житомир). – Житомир: ЖНАЕУ, 2018. – 557 с.

До збірника ввійшли матеріали доповідей учасників Міжнародної науково-практичної конференції «Становлення механізму публічного управління розвитком сільських територій як пріоритет державної політики децентралізації», присвячених розв'язанню актуальних проблем регіонального розвитку та формування пропозицій щодо самозабезпечення, підвищення стійкості місцевих громад до зовнішніх чинників.

Для науковців, керівників та спеціалістів аграрного сектора, працівників державного управління, освіти та місцевого самоврядування, усіх, хто цікавиться проблемами розвитку сільських територій, особистості, суспільства та екологічного господарювання.

Збірник виготовлено з оригіналів доповідей авторів. Відповідальність за точність викладених у збірнику матеріалів несуть автори.

Роздруковано з оригіналу-макета замовника.

ЗМІСТ

<i>J.-Ur. Sandal</i> INNOVATION AND INVESTMENT BASES FOR THE DEVELOPMENT OF AGRIBUSINESS IN RURAL AREAS	16
<i>М. К. Жудро, Н. В. Жудро</i> МАРКЕТИНГОВІ АСПЕКТИ ІНСТИТУЦІОНАЛІЗАЦІЇ РАЗВИТИЯ АГРАРНОГО СЕКТОРА	20
<i>С. В. Андрос</i> КРЕДИТНІ СПІЛКИ В СИСТЕМІ ФІНАНСУВАННЯ АГРОБІЗНЕСУ	24
<i>А. Балежентис</i> УРБАНИСТИЧЕСКИЙ ПОДХОД К СЕЛЬСКОМУ РАЗВИТИЮ.....	29
<i>Л. Я. Бенювська</i> ВПЛИВ БЮДЖЕТНОЇ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ НА РОЗВИТОК ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД В УКРАЇНІ	31
<i>Н. С. Венгерська, К. О. Третьякова</i> МІЖНАРОДНИЙ АГРОПРОМИСЛОВИЙ КРАУДСОРСИНГ ЯК ІННОВАЦІЙНИЙ НАПРЯМОК РОЗВИТКУ БІЗНЕСУ НА СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЯХ.....	35
<i>Г. Л. Вербицька</i> ДОСЛІДЖЕННЯ МОЖЛИВОСТЕЙ ВРАХУВАННЯ ДОСВІДУ КРАЇН ЄС В ОРГАНІЗУВАННІ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ .	39
<i>О. П. Власенко</i> ПУБЛІЧНИЙ МАРКЕТИНГ В КОНТЕКСТІ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ	42
<i>С. А. Власюк, І. С. Слободяник</i> ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ДЖЕРЕЛ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ НАДІЙНОСТІ.....	45
<i>А. Б. Войтенко, В. П. Якобчук</i> ФОРМУВАННЯ УПРАВЛІНСЬКОЇ ЕЛІТИ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ...	49
<i>О. В. Гаврилюк</i> СІЛЬСЬКИЙ ТА ЕКОЛОГІЧНИЙ ТУРИЗМ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДНЕСЕННЯ ТА РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ	53
<i>В. О. Ганський</i> ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ РЕСУРСАМИ СПАДЩИНИ В СИСТЕМІ УЧАСТІ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ	57

С. А. Власюк, к. е. н., доцент¹,

В. П. Гмиря, к. е. н., доцент²,

І. С. Слободяник¹

¹Уманський національний університет садівництва

²Черкаський ННІ ДВНЗ «Університет банківської справи»,

Україна

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ДЖЕРЕЛ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ НАДІЙНОСТІ

Фінансова надійність є одним із найважливіших показників фінансового стану будь-якого підприємства, яка на пряму впливає на фінансові відносини з іншими суб'єктами господарювання. А обґрунтування її суті, ролі в життєдіяльності та конкурентоспроможності саме страхової компанії є необхідним етапом у вирішенні питань на всіх рівнях. Саме тому пріоритетним напрямом для страхових компаній стає комплексне дослідження джерел забезпечення фінансової надійності. Страхові компанії, як й інші суб'єкти господарювання, функціонують в однакових умовах, а отже, піддаються тим самим ризикам. Але одночасно, враховуючи специфіку пропонованих послуг, на них впливають фактори, що притаманні лише страховій діяльності. Від якості управління ними керівництвом страховика й залежатиме, наскільки добре почуватиметься організація на страховому ринку в тих чи інших умовах. Зміна будь-якого чинника призводить до зміни фінансового стану страхової компанії.

Маючи повну господарську відокремленість в умовах ринку, страхові компанії самостійно будують свою фінансову-економічну політику й концепцію розвитку, самостійно розробляють та пропонують на ринку нові страхові продукти, встановлюють і регулюють ціни на страхові послуги, проводять операції з тимчасово вільними коштами на фінансовому ринку, розраховуються з клієнтами по виплатах страхових сум та відшкодувань, з бюджетом і позабюджетними фондами, проводять взаєморозрахунки з партнерами із співстрахування й перестрахування, проводять внутрішньогосподарські розрахунки із співробітниками по зарплатні та інших виплатах, розробляють внутрішні фінансові механізми, що сприяють підвищенню результативності роботи компанії, проводять

розрахунки із зовнішніми контрагентами. Для здійснення цієї діяльності страховик має право самостійно визначати системи й методи поширення продуктів страхування на ринку, тобто безпосередньо впливати на динаміку і структуру обсягу страхових премій – основну частину фінансових ресурсів страхової організації, самостійно розпоряджатись прибутком, формувати та використовувати фонди, що безпосередньо пов'язані із страховим процесом, і фонди споживчого призначення й самостійно визначати джерела збільшення власних коштів та шляхи їх мобілізації.

Фінансова стійкість страхової компанії визначається за допомогою аналізу її діяльності, як суб'єкта господарювання, на основі абсолютних та відносних показників та оцінки фінансової стійкості страхової компанії, як суб'єкта фінансового ринку, на основі дотримання належного фактичного рівня статутного капіталу та запасу платоспроможності страховика [1]. Чинники фінансової стійкості страхової компанії як суб'єкта ринку фінансових послуг можна об'єднати наступним чином: політика щодо централізованих страхових резервних фондів; формування суми фактичного запасу платоспроможності; формування нормативного запасу платоспроможності; державний нагляд у сфері страхування [4].

Дослідження фінансової стійкості страхової компанії передбачає необхідність врахування впливу факторів як фінансових, так і нефінансових. Оцінка нефінансових факторів дозволяє виявити конкурентні переваги страхових організацій, які згодом необхідно підтвердити результатами фінансового аналізу у вигляді конкретних значень показників. Облік фінансових факторів у забезпеченні фінансової стійкості здійснюється у процесі аналізу власного та залученого капіталу, інвестиційної політики, перестраховання, тарифної політики.

Проведене дослідження дозволяє виділити основні джерела, які забезпечують фінансову стійкість страховика: достатній власний капітал; страхові резерви, розраховані в установленому порядку і які гарантують страхові виплати; розміщення активів (інвестиційна політика); обмеження одиничного ризику (перестраховання); тарифна політика.

Достатній розмір статутного капіталу забезпечує фінансову стійкість компанії на момент її створення і початковий період діяльності, коли обсяг надходжень страхових премій невеликий. Він може бути використаний як

для забезпечення статутної діяльності, так і для покриття витрат по страхових виплатах у разі недостатності страхових надходжень і страхових резервів.

Фактором впливу на фінансову стійкість страховика є якість його страхового портфеля та його тарифна політика. Важливо досягти такого стану портфеля, щоб відношення договорів, які закінчуються, і новоукладених договорів, як мінімум, дорівнювало 1. Ця умова має поширюватися не тільки на кількість договорів, а й на суму внесків за ними, на страхову суму, величину ризику і тривалість строку страхування. Правильна структура та величина страхового тарифу дозволяє досягти необхідного балансу між доходами і витратами страхової організації, який і засвідчує фінансову стійкість. Зниження тарифу фактично завищує ефективну кількість договорів, формально (а не реально) зменшує імовірність страхової події, послаблює гарантію безпеки розрахунків. Це призводить до браку ресурсів у страховика і втрати фінансової стійкості [5]. Дедалі зростаюче нагромадження коштів перетворює страхові компанії на потужні інвестиційні інститути, які разом з банками стають найбільшими джерелами інвестиційного капіталу. Об'єктивною основою цього є інверсія страхового циклу, коли страхові внески передують виконанню зобов'язань страховика, завдяки чому в його розпорядженні опиняються кошти, які можуть ефективно використовуватись для отримання додаткового доходу [4].

Зазначені чинники мають вирішальний вплив як фінансову стійкість страховика, так і на його платоспроможність. Саме тому і фінансова стійкість страхової організації, і її платоспроможність є об'єктом держаного нагляду і контролю. В Україні контроль за фінансовим станом страховиків покладено на Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг. Такий підхід в нинішніх умовах є цілком виправданим, оскільки становлення українського страхового ринку здійснюється в надзвичайно складних умовах: переважна кількість страховиків не має достатнього досвіду роботи, відсутня достовірна статистика, більшість прийнятих на страхування ризиків в необхідній мірі не досліджені за браком інформаційного забезпечення. З іншого боку, в силу нерозвиненості механізму захисту прав споживачів і відсутністю бажаного режиму судочинства клієнти

практично позбавлені можливості самостійно задовольнити претензії до страхової організації в разі невиконання останньою своїх зобов'язань.

В Україні також відсутні внутрішні механізми регулювання ринку, до яких слід віднести діяльність створюваних страховиками самостійно спілок, асоціацій, а також страхових і перестраховальних пулів. Тому встановлення державою обов'язкових вимог щодо забезпечення фінансової стійкості страховиків, а також державний нагляд і контроль за дотриманням цих вимог, об'єктивно необхідні [3].

Проведені дослідження дають змогу зробити висновок, що страхова компанія повинна врахувати якомога більше чинників впливу на її діяльність, як внутрішніх, так і зовнішніх, з метою зміцнення рівня її фінансового стану. За умови правильної оцінки своєї фінансової стійкості страховик зможе здійснювати ефективне управління власними фінансовими ресурсами, досягти належного рівня конкурентоспроможності своєї страхової компанії, забезпечить виконання зобов'язань у повному обсязі та функціонування страхової компанії протягом тривалого періоду навіть при настанні значних за розмірами збитків.

Список використаних джерел:

1. Алехина Е. С. Страхование : краткий курс лекций / М.: Юрайт, 2011. 206 с.
2. Базилевич В.Д. Страхування: підруч. / В.Д. Базилевич, К.Базилевич, Р.В. Пікус та ін. / за ред. В.Д.Базилевич / Київ. нац. ун-т ім.Т. Шевченка. К.: Знання, 2008.1019 с.
3. Гаманкова О.О. Фінансова стійкість та платоспроможність страхової організації / Вісник Київ. нац. ун-т ім.Т. Шевченка. Економіка. 2007. Вип. 94–95. С. 18–23. DOI 10.17721
4. Добош Н. Оцінка фінансової стійкості страховика / Формування ринкової економіки в Україні. 2009. № 19. С. 207–212.
6. Игонина Л.Л., Базык Е.Ф. Особенности управления финансовой устойчивостью страховых организаций / Финансы и кредит. 2010. N 5. С. 32–37.